

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Fries programma alcohol en drugs: Nuchtere Fries
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Gezondheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Hanneke Zonderland
Auteur	Margreet de Graaf
Bijlagen	Adviesrapport Nuchtere Fries Evaluatierapport Nuchtere Fries 2018-2021
Vergaderdatum	25-11-2021
Agendapunt	7b
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Friese Preventieaanpak Beleidsmedewerkers Volksgezondheid en Openbare Orde en Veiligheid van gemeenten Communicatie GGD Fryslân
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het bijgevoegde adviesrapport vast te stellen, zodat daarmee voor de komende vier opdracht wordt gegeven voor de herijking en uitvoering van een nieuwe programmaperiode Nuchtere Fries. 2. In te stemmen om de jaarlijkse personele inzet vanuit GGD Fryslân voor Nuchtere Fries voort te zetten. 3. In te stemmen met een kasfunctie voor de provinciale coördinatie van de hotspotnalevingsonderzoeken. 4. In te stemmen om de opdracht Nuchtere Fries 2022-2025 ook in de colleges van Burgemeester en Wethouders vast te stellen.
Inleiding	<p>De huidige programmaperiode van Nuchtere Fries is per 31 december 2021 afgerond. Nuchtere Fries is proactieve samenwerking van de Friese gemeenten, GGD Fryslân, Verslavingszorg Noord-Nederland, Politie en Koninklijke Horeca Nederland. Deze proactieve houding op alcohol- en drugspreventie is door de komst van het Nationaal Preventieakkoord (NPA) omgezet tot een landelijke opdracht. Gemeenten en GGD GHOR hebben op nationaal niveau het NPA ondertekend. Hiermee ligt er een opdracht op gemeentelijk niveau om met het thema problematisch alcoholgebruik aan de slag te gaan.</p> <p>Op Fries niveau is Nuchtere Fries ondergebracht bij de Friese Preventieaanpak (FPA). Binnen de FPA wordt integraal gewerkt aan de thema's van het NPA.</p>

	<p>Als we kijken naar de doelen op het thema Problematisch Alcoholgebruik, dan hebben we nog veel werk te verzetten. Daarom is het advies om het programma Nuchtere Fries te verlengen met vier jaar, waarbij de aanpak wordt herijkt binnen de FPA.</p> <p>Een zorgelijke ontwikkeling is dat de daling van het alcoholgebruik onder jongeren is gestabiliseerd. Ook de stijging van de startleeftijd is gestabiliseerd. De uitkomsten van hotspotnalevingsonderzoek (2019) laten zien dat Friese minderjarigen nog steeds makkelijk alcohol kunnen kopen. Daar komt bij dat het alcoholgebruik bij jongeren hoger ligt dan andere Nederlandse regio's. Kortom, de urgentie voor alcoholpreventie blijft onverminderd hoog.</p> <p>Uit de evaluatie blijkt dat een Friese provinciale aanpak op alcohol en drugspreventie nodig blijft en moet worden voortgezet. Gemeenten geven dit unaniem aan. Dat alcoholpreventie een actueel onderwerp is blijkt ook uit de aanvragen van Friese gemeenten voor het lokale ondersteuningsbudget NPA. Het merendeel van de Friese gemeenten wil dit budget inzetten op onder andere het thema alcohol- en drugspreventie.</p> <p>Het adviesrapport opgesteld met input op basis van de gemeentelijke wensen, landelijke en regionale ontwikkelingen en expertise van de programmaleider. Verder is het adviesrapport intern bij GGD Fryslân en extern met gemeenten afgestemd. De adviezen bevatten een aanscherping op het programma uit de periode 2018-2021 en een aansluiting op de doelgroepen en thema's van de FPA. Het doel van Nuchtere Fries blijft ongewijzigd, namelijk minder gebruik van en incidenten door alcohol en drugs, en bevordering van een goede gezondheid en welzijn. Het voorstel is om samen met de FPA-partners een herijkt programmaplan Nuchtere Fries op te stellen.</p>
<p>Beoogd effect</p>	<p>Vermindering van alcohol- en drugsgebruik onder de Friese inwoners, om daarmee winst te halen op een goede gezondheid en een verbeterd welzijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2040 is er geen alcoholgebruik meer tijdens de zwangerschap. - In 2040 is er geen alcoholgebruik meer onder de 18 jaar. - In 2040 is er is het overmatig (8,8%) en zwaar (8,5%) alcoholgebruik gedaald naar 5%. - In 2040 is de bewustwording van het eigen drinkgedrag en de effecten daarvan toegenomen.
<p>Argumenten</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeenten en GGD GHOR hebben op nationaal niveau het NPA ondertekend en hiermee ligt er een opdracht op gemeentelijk niveau om met het thema problematisch alcoholgebruik aan de slag te gaan. Provinciaal hebben de Friese gemeenten ingestemd om gezamenlijk op te trekken binnen de FPA. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Friese gemeenten geven aan dat een provinciale aanpak op alcohol en drugspreventie nodig blijft en moet worden voortgezet. Dit is ook terug te zien in de aanvragen van Friese gemeenten voor het lokale ondersteuningsbudget NPA. Het merendeel van de Friese gemeenten wil dit budget inzetten op onder andere het thema alcohol- en drugspreventie. 1.2. Nuchtere Fries als onderdeel van de FPA geeft invulling aan de wens van gemeenten en draagt bij aan effectievere

	<p>inzet op alcoholpreventie, door middel van het bundelen van kennis, het koppelen van thema's en verbindingen met (nieuwe) partners. Het geeft ook de mogelijkheid om efficiënter in te zetten op het thema Leefstijl door middel van het combineren van capaciteit en middelen.</p> <p>1.3. Nuchtere Fries de ambities en doelstellingen op problematisch alcoholgebruik van het NPA aanjaagt.</p> <p>1.4. Het beoogde effect van een bredere insteek vanuit Nuchtere Fries draagt bij aan het veranderen van de sociale norm op alcohol.</p> <p>2. De personele inzet op Nuchtere Fries wordt bekostigd uit de huidige formatie van GGD Fryslân. Voor de personele inzet worden gemeenten ondersteund op lokale vraagstukken met betrekking tot alcohol- en drugspreventie. Daarnaast worden effectieve beleidsmaatregelen en -interventies, kennis en ervaringen gedeeld. De programmaleider is een netwerker die partners stimuleert en ondersteunt om een bijdrage te leveren aan alcohol- en drugspreventie en verbinding houdt met de FPA. Communicatie is een belangrijk onderdeel van Nuchtere Fries. De communicatieadviseur draagt onder andere zorg voor communicatiekanalen en -middelen om relevante kennis en ervaring vanuit Nuchtere Fries uit te kunnen wisselen met alle netwerkpartners.</p> <p>3. Gemeenten waarderen het hotspotnalevingsonderzoek en de provinciale coördinatie. Het hotspotnalevingsonderzoek biedt gemeenten beleidsinformatie voor hun lokale Preventie- & handavingsplannen. De coördinatie biedt schaalvoordeel en ontlast gemeenten.</p> <p>4. Inzet op Nuchtere Fries bevat een bijdrage aan inzet vanuit zowel GGD Fryslân als de gemeenten. Het besluit voor de opdracht Nuchtere Fries dient gedragen te zijn door zowel het bestuur van GGD Fryslân als het college van Burgemeesters en Wethouders.</p>		
Kanttekeningen/risico's	<p>1. Een noodzakelijke randvoorwaarde voor succesvolle samenwerking is dat alle lokale en bovenlokale partijen er ambtelijk en bestuurlijk actief bij betrokken zijn (ermee werken) en dat voor alle partijen duidelijk is wat er lokaal en provinciaal mag worden verwacht. Het is dan ook van belang dat gemeenten en partners hun personele en financiële inzet ten behoeve van deelname aan werkgroepen en coördinatie van activiteiten borgen.</p>		
Financiële consequenties		<p>Bijdrage GGD Fryslân</p>	<p>Bijdrage gemeenten (GGD geeft kasfunctie)</p>
	<p>Programmaleider, -ondersteuning, Budgetbeheer, onderzoek en evaluatie</p>	<p>Personele inzet (formatie GGD Fryslân) t.b.v.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmaleiding (16 uur p/w) • Ondersteuning (4 uur p/w) • Communicatie (3 uur p/w) 	<p>Personele inzet t.b.v. evaluatie</p>
	<p>Deelname aan werkgroepen, vergaderingen en zorgdragen voor</p>	<p>Personele inzet</p>	<p>Gemiddeld 2 uur per personele inzet p/w per gemeente.</p>

	verbinding met lokale activiteiten/ netwerk		
	Interventies	11.000 euro per jaar	
	Communicatie en andere kosten (bijv. organisatie van activiteiten)	5.000 euro per jaar	
	Nalevingsonderzoeken		31.000 euro per jaar (Waddeneilanden niet)
Vervolgaanpak/uitvoering	Na instemming met het adviesrapport kan er samen met betrokken partners gestart worden met de uitvoering van het programma voor de komende vier jaar. In het Bestuurlijk Platform van de FPA zullen we met regelmaat en indien gewenst een terugkoppeling van de voortgang en resultaten geven.		
Communicatie			
Besluit	Kies een item.		
Paraaf secretaris			
Kopie naar auteur			